

Suomen Airedalenterrieriyhdistys r.y.
 Jalostustoimikunta
 3/2017

AIREDALENTERRIERIN TERVEYTEEN LIITTYVÄÄ

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

Airedalenterrierillä on esiintynyt lonkkanivelen kasvuhäiriötä (lonkkavikaa) oheisen taulukon mukaisesti. Tulokset ovat vuosina 1990-2016 syntyneistä koirista, tilanne 12/2016, (tutkittu 942 kpl, 40 % syntyneistä).

Periytyminen on todennäköisesti monigeeninen, myös ympäristötekijät

voivat vaikuttaa lonkkavian esiintymiseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriöstä löytyy lisätietoa Kennelliiton sivuilta:

<http://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelen>

Syntymävuosi

1990 – 2016

A 33 %

B 37 %

C 22 %

D 8 %

E 0 %

Kyynärnivelen kasvuhäiriö

Airedalenterrierin kyynärniveliä on alettu tutkia 1990-luvulla. 12/2016 mennessä saadut tulokset jakaantuvat seuraavasti (tutkittu 460 kpl, 20 % syntyneistä).

Periytyminen on todennäköisesti monigeeninen, myös ympäristötekijät

voivat vaikuttaa kyynärnivelen esiintymiseen. Kyynärnivelen kasvuhäiriöstä löytyy lisätietoa Kennelliiton sivuilta:

<http://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnollisista-sairauksista/kyynarnivelen-kasvuhairiot>

Syntymävuosi

1990 – 2016

0 66 %

1 27 %

2 7 %

3 0 %

Silmäsairaudet

Vuosina 1990 – 2016 rekisteröidystä airedalenterriereistä on silmätutkittu 587 kpl (25 % rekisteröidyistä). Samalla koiralla voi olla useita silmätarkastuslausuntoja, koska tarkastus jalostuskäytäntöä ajatellen on voimassa vain vuoden kerrallaan.

PRA (Progressive Retinal Atrophy, etenevä verkkokalvon surkastuma)

Suomessa on todettu vuosina 1990 - 2016 11 kpl PRA:ksi tulkittua tapausta. Näiden lisäksi on diagnosoitu 10 kpl retinopatioita, jotka eroavat taudinkuvaltaan perinteisestä PRA:sta. Helsingin yliopistossa on parasta aikaa meneillään geenitutkimus, jolla yritetään saada airedalen PRA:n/retinopatian periytyvyys selville. Tutkimuksen kohteena ovat erityisesti vuosina 2015 – 2016 löydetty tapaukset, joista ei siis vielä tiedetä, onko kyseessä PRA vai joku muu retinopatia. Sairaus, tai oikeammin ryhmä sairauksia ovat perinnöllisiä. Yleisin periytymistapa on autosomaalinen resessiivinen. Tutkimus on kesken, joten sairauden aiheuttavaa geeniä ei vielä ole onnistuttu paikallistamaan airedaleilla eikä sen periytymismallia tunneta. Eri roduilla on tunnistettu useita erilaisia PRA-tyyppejä, joihin on jo olemassa geenitesti.

Sairaista koirista sekä niiden lähisukulaisista tulee toimittaa silmätutkimuslausunto sekä verinäyte tutkimusta varten prof. Hannes Lohen tutkimusryhmälle. Näytteen mukaan liitetään täytettyä lähete, joka löytyy osoitteesta:

<http://www.koirangeenit.fi> . Vastaavaan tutkijaan ELL Maria Kaukoseen voi myös ottaa yhteyttä suoraan sähköpostilla maria.kaukonen@helsinki.fi .

HC (Hereditary Cataract, perinnöllinen harmaakaihi)

Vuosina 1990 – 2016 Suomessa on todettu 23 kaihiksi tulkittua tapausta.

RD (Retinal Dysplasia, verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö)

Jaetaan kolmeen muotoon: multifokaali (mRD), geograafinen (gRD) ja totaalinen (tRD). Vuosina 2000 – 2016 Suomessa on todettu 1 gRD:ksi ja 8 mRD:ksi tulkittua tapausta.

DISTICHIASIS JA EKTOOPPINEN CILIA

Distichiasis-maininta on 141 koiralla vuosina 1990 – 2016, lisäksi yhdellä on todettu ektooppinen cilia. Distichiasis tarkoittaa silmäluomen reunasta kasvavia ylimääräisiä ripsiä. Ne ovat useimmiten pehmeitä, eivätkä yleensä aiheuta oireita. Niiden esiintyminen voi myös vaihdella tarkastuskerrasta toiseen. Joskus niitä on ja joskus ei. Distichiasis-karvojen esiintyvyyteen voi vaikuttaa turkin kasvuvaihe tai naaman karvaisuus. Ektooppinen cilia kasvaa luomen sisäpinnan sidekalvon läpi ja aiheuttaa lähes aina kipuoireita koiralle.

MUITA SUOMESSA TAVATTUJA AIRTEDALENTERRIEREIDEN TERVEYSONGELMIA:

Ihottumat

Airedalenterrierillä, kuten muillakin terriereillä, esiintyy jonkin verran ihottumaa. Se voi olla hormoniperäistä, atooppista, ruoka-aineista tai ulkoisista ärsykeistä johtuvaa allergiaa.

Munuaisvika (Progressive Nephropathy) Perinnölliseksi epäilty, todettu viimeksi vuonna 1988.

Pikkuaivoataksia (Cerebellar Ataxia)

Pikkuaivojen perinnöllinen kehityshäiriö, joka aiheuttaa vakavia liike- ja tasapaino-ongelmia. Sairaus on todettavissa yleensä jo 5-viikkoisilla pennuilla. Yhdistyksen päätöksen mukaisesti sellaisia linjoja, joissa on tunnettuja kantajia, voidaan käyttää vain poikkeustapauksissa, ja viimeiset todetut ataksiaa sairastaneet pennut ovat syntyneet vuonna 1988.

Selkäkuvaus

Virallisia selkäkuvauslausuntoja on alettu antamaan vuoden 2013 alusta. 12/2016 mennessä niitä on annettu 25 kpl, jotka kaikki ovat olleet normaaleja.

SAIRAUKSIEN VASTUSTAMINEN:

Yllä olevia sairauksia on esiintynyt Suomessa. Suomen Airedalenterrieriyhdistyksellä on Suomen Kennelliiton hyväksymä Jalostuksen Tavoiteohjelma (JTO), jolla pyritään vastustamaan perinnöllisiä sairauksia yhdessä kasvattajien kanssa. Se löytyy osoitteesta: <http://jalostus.kennelliitto.fi/frmEtusivu.aspx>.

Pentujen rekisteröinnin ehtona on, että vanhemmat täyttävät Perinnöllisten Vikojen ja Sairauksien Vastustamisohjelman (PEVISA) määräykset:

Molempien vanhempien on oltava astutushetkellä virallisesti lonkkakuvattu, kyynärkuvattu ja silmäpeilattu. Lonkkakuvaustulos A – C. Jos toinen on lonkiltaan C, on toisen oltava A / B. Silmäpeilaustulos ei astutushetkellä saa olla 12kk vanhempi, eikä saa osoittaa PRA, HC, gRD eikä tRD. Jos toisella on todettu mRD, on toisen oltava siinä suhteessa terve. Lisäksi on ulkomaisia uroksia koskevia erityismääräyksiä.

Lähteet:

Suomen Kennelliiton jalsotustietojärjestelmä
Suomen Kennelliitto